

TAMPEREEN KAUPUNKI

Ympäristö- ja rakennusjaosto
Frenckellinaukio 2B, PL 487
33101 Tampere

MAA-AINESLUPAPÄÄTÖS

Dnro TRE:1543/10.00.03/2021
Kokouspäivä 23.11.2021
Julkaisupäivä 26.11.2021

ASIA

Kurun Kivi Oy:n maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukainen lupahakemus kalliokiviaineksen ottamiseen. Hakemus sisältää myös maa-aineslain 21 §:n mukaisen aloituslupahakemuksen. Hakemus koskee olemassa olevaa toimintaa.

HAKIJA

Kurun Kivi Oy
Kapeentie 1245
34260 Terälahti
Y-tunnus 0621480-0

OTTAMISALUE JA OMISTAJATIEDOT

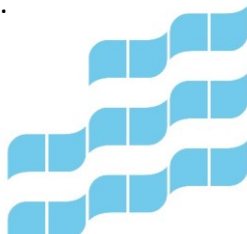
Lupahakemus koskee kiinteistöä Ylä-Kapee (837-713-1-334) Pohjankapeen kylässä Pohjois-Tampereella. Kiinteistö on yksityishenkilön omistuksessa ja hakijalla on vuokrasopimus kalliokiviaineksen ottoon kiinteistöllä.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Toiminta on maa-ainesluvanvaraista maa-aineslain 4 §:n 1 momentin perusteella. Maa-aineslain 7 §:n perusteella maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

HAKEMUKSEN VIREILLETULO JA TÄYDENTÄMINEN

Hakemus on tullut vireille 24.2.2021. Hakemuksen tietoja on täydennetty 7.4.2021 (päivitetty vuokra-/maa-ainestenottosopimus kiinteistönomistajan kanssa sekä rajasopimus), 15.4.2021 (asemapiirros, toiminta-aikojen tarkennus, kaavatilanne, lähimmät asuintalot ja talousvesikaivot), 19.5.2021 (aiempi maa-ainestenottosopimus kiinteistön omistajan kanssa vuodelta 2011), 4.6.2021 (tiedot alueen luonnonolosuhteista ja arvio toiminnan ympäristövaikutuksista) ja 22.7.2021 (toimintakiinteistön omistajan edustajan allekirjoittama karttaliite vuokrasopimukseen).

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA SOPIMUKSET

Toimintakiinteistöllä (Ylä-Kapee 837-713-1-334) on Tampereen kaupungin ympäristö- ja rakennusjaoston 28.6.2011 myöntämä maa-aineslain mukainen ottamislupa ns. Hevosmäen louhimolle. Lupa kalliokiviaineksen ottamiseen on koskenut kymmenen vuoden ottamisaikaa ja päättynyt 31.7.2021. Hakemus koskee tämän toiminnan jatkamista.

Toimintakiinteistöllä (1:334) on Tampereen kaupungin ympäristö- ja rakennusjaoston 18.8.2011 myöntämä ympäristölupa kivenlouhimon ja murskaamon toimintaan. Ympäristölupa on voimassa toistaiseksi.

Viereisellä kiinteistöllä (Piisteri 837-713-1-286) on Kurun Kivi Oy:n samaa toimintakokonaisuutta oleva ns. Piisterin louhimo, jolle Tampereen kaupungin ympäristö- ja rakennusjaosto on myöntänyt 20.10.2020 maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan. Lupa voimassa 23.10.2025 asti.

Kurun Kivi Oy:lla on sopimukset toimintakiinteistön (1:334) omistajan kanssa kalliokiviaineksen otosta rajatulla määrälalla sekä kiven varastoinnista kyseisellä kiinteistöllä.

Kurun Kivi Oy on tehnyt rajasopimukset toimintakiinteistön (1:334) ja viereisten kiinteistöjen (Piisteri 837-713-1-286 ja Mäenpää 837-713-1-285) omistajan kanssa, että louhinta voidaan ulottaa kiinteistöjen rajaan saakka ilman suojavyöhykettä.

ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Maakuntavaltuuston 27.3.2017 hyväksymässä Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 toiminta sijoittuu maaseutualueelle.

Kaupunginvaltuuston 14.9.1983 hyväksymässä Aitolahti-Teisko yleiskaavassa 1982 alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) ja maankamaran ainesten ottoalueeksi (EO).

Alueelle on laadittu Tampereen kaupunginvaltuuston 19.4.2021 § 53 hyväksymä Pohjois-Tampereen strateginen yleiskaava, joka kumoaa aiemmin laaditun Aitolahti-Teisko yleiskaavan 1982. Strategisesta yleiskaavasta on valitettu, joten se ei ole lainvoimainen. Kaavassa alue on osoitettu maaseutualueeksi ja louhimo on osoitettu merkinnällä ympäristöluvan mukainen kohde, maa-ainesten ottoalue sekä laajemmalla kiviainesvara-alue-merkinnällä. Kapeentie on osoitettu alueellisena pääväylänä ja virkistyspainotteisena pyöräilyreitinä.

Alueella ei ole asemakaavaa.

TOIMINTA-ALUEEN YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Sijainti ja rakennettu ympäristö

Louhinta-alue sijaitsee Tampereen pohjoisella suuralueella noin 50 kilometriä Tampereen keskustasta pohjoiseen. Alue sijaitsee Kapeen paikallistien 14277 varressa ja kulkeminen alueelle tapahtuu olemassa olevien tieyhteyksien kautta.

Ottoalue on vuokrattu määräala tilasta Ylä-Kapee (837-713-1-334) ja on suuruudeltaan noin 1,7 hehtaaria. Alue on kivenlouhintakäytössä. Ottoalue rajautuu idässä Kankaansyrjä 1 -tilaan (837-713-1-286) ja etelässä Mäenpää-tilaan (837-713-1-285), joilla sijaitsee Kurun Kivi Oy:n ns. Piisterin louhimoalue, jossa on vuosia ollut louhimotoimintaa. Louhimot muodostavat toimintakokonaisuuden. Itäreunasta toiminta-alue rajoittuu Kapeentiehen.

Toiminta-aluetta ympäröivät maa- ja metsätalousalueet. Lähialueella on kaksi muuta kivenlouhimoa koillis-itäsuunnassa noin kilometrin päässä.

Häiriintyvät kohteet

Lähimmät vakituiset asuinrakennukset sijaitsevat noin 600 metrin etäisyydellä ottoalueen rajasta louhimon pohjoispuolella, koillisessa noin 570 metrin ja kaakossa noin 560 metrin päässä. Länsipuolella lähin asuinrakennus sijaitsee noin 650 metrin päässä ottoalueesta.

Maa- ja kallioperä sekä vesistöt

Hakemuksen mukaan maa-aines on graniittia. Ympäristössä maaperä on hiesusavea ja kallion päällä humusta. Alueelta on poistettu pintamaita, joita voidaan käyttää maisemointiin. Alueen kaakkois- ja itäosassa pintamaita on kasattu meluvalliksi.

Toiminta-alueen itäpuolella sijaitsee Kankunoja noin 200 metrin päässä ja länsipuolella Haapalahdenoja 480 metrin päässä. Kaustaranjärvi sijaitsee lähimmillään noin 1,3 kilometrin päässä ja Näsijärvi luoteessa noin 1 kilometrin päässä ottoalueen rajasta.

Pohjavesiolosuhteet

Ottamisalueen vaikutuspiirissä ei ole vedenottoa, eikä alue kuulu hyödynnettäviin pohjavesialueisiin.

Kallioperässä oleva pohjavesi esiintyy kiven huokosissa tai ns. ruhjevyöhykkeissä. Suomen peruskallion kivilajit ovat valtaosin kovia ja käytännössä huokosettomia. Tämä tarkoittaa, että itse kallioperän kiviainekselta puuttuu hydraulinen johtavuus tai se on äärettömän pieni. Kalliopohjaveden määrään ja virtausnopeuteen vaikuttaa ratkaisevasti kallioperän rikkonaisuus. Ruhjeisen ja rakoilevan kallioperän alueille pohjavettä voi varastoitua kallioperään huomattaviakin määriä. Kallioperässä

esiintyvälle pohjavedelle on kuitenkin tyypillistä pieni varastotilavuus ja syvyyssuotuvuus sekä pienialainen ja lyhytkestoinen hydrologinen kierto. Luonnonkivilouhimot sijoittuvat nimenomaan eheille kallioalueille, joilla rakoilun ollessa vähäistä myös kalliopohjaveden määrä ja virtaus ovat yleensä pieniä. Myöskään louhimoaluiden pintavedet eivät pääse sekoittumaan kalliopohjaveteen louhimon kallioperän tiiveyden ja eheyden vuoksi.

Hakemuksen mukaan, kun louhintaa ei ole ollut, louhimon avolouhoksessa olevan vedenpinta on ollut tasolla noin +85, mutta se ei kuvaa kallion pohjaveden pinnantasa, koska avolouhokseen tuleva vesi on sade- ja sulamisvettä sekä maanpinnalta vinorakoja pitkin tullutta muuta vettä. Kallioperän eheyden vuoksi on perusteltua olettaa, että kalliopohjaveden pinta on huomattavasti syvemmillä kuin +85.

Hevosmäen louhimon itäpuolella sijaitsevissa ojissa vedenpinta on ollut tasolla noin +102. Alueen itäpuolella maaperässä sijaitsevassa Kankunlähteessä vedenpinta on tasossa noin +103. Alueen ojat laskevat Näsijärveen. Maaperässä olevalla pohjavedellä ja kallioperässä olevalla pohjavedellä ei kuitenkaan ole hydraulista yhteyttä. Näin ollen kallioperässä tapahtuvalla louhinnalla ei ole vaikutusta maaperän pohjaveteen, ja sitä voidaan suorittaa alemmalla korkeustasolla kuin maaperässä oleva vedentaso.

Lähimpien talousvesikaivojen sijainnit on kartoitettu ja lähimmän talousvesikaivon vedenlaatu on tutkittu.

Louhosveden laatu

Louhimon pohjalla olevasta vedestä (ns. louhosvesi) otettiin 17.6.2019 analyysi. Näytteet otettiin kolmesta syvyydestä: metristä (1,0 m), puolivälistä (2,5 m) ja metristä pohjan yläpuolelta (4,2 m). Näytteet otti KVVY:n sertifioitu näytteenottaja. Tutkimuselostuksen mukaan kokonaissyvyys oli 5,2 metriä ja näkösyvyys 0,5 metriä. Vesi oli sameaa ja kiintoainepitoista. Pohjan lähellä kiintoainepitoisuus oli suurempi kuin pintavedessä. Vesi oli pohjan lähellä hieman hapanta, ylempänä hieman emäksistä. Sähkönjohtavuus oli lievästi koholla luonnonvesien tasosta (<10 mS/m). Orgaanisen aineen määrästä kertova kemiallisen hapenkulutuksen arvo (COD_{Mn}) oli matala. Kokonaistyyppipitoisuus oli ojavesille tyypillisellä tasolla ja suurin osa tyypeistä oli nitraattityyppinä. Pintaveden fosforipitoisuus oli lähellä luonnonojavesille tyypillistä tasoa (<20 µg/l). Pohjan lähellä pitoisuus oli koholla. Sulfaatti- ja arseenipitoisuudet eivät olleet korkeita. Vesi oli hajutonta.

Luonnonolosuhteet

Varsinainen louhimoalue on ollut jo pitkään kivenlouhintakäytössä. Ympäristö koostuu pelloista ja havu- ja lehtipuuvaltaisesta puustosta sekä vakinaisesta että loma-asutuksesta. Hevosmäen louhimon läheisyydessä ei ole arvokkaita luontokohteita. Lähin Natura-alue on Kapeenlahden ranta (FI0345005) noin 1,7 kilometrin päässä toiminta-alueesta pohjoiseen. Ottoalueen eteläpuolella noin 130 metrin päässä on ollut törmäpääskyhavainto vuonna 2014.

OTTAMISSUUNNITELMA

Louhinta, ottamisalueen rajat, ottamistasot ja -määrät

Alue on kivenlouhintakäytössä. Toiminta koostuu tarvekiven irrotuksesta, paloittelusta ja poiskuljetuksesta. Hakemuksella haetaan jatkolupaa 10 vuodeksi 50 000 kiintokuutiometrin (k-m^3) kiviainemäärän ottamiseen noin 1,7 ha suuruiselta alueelta Ylä-Kapee -tilalta (1:334).

Vuosittainen louhintamäärä vaihtelee, mutta on keskimäärin noin 5 000 k-m^3 . Ottamistoiminnan eteneminen on esitetty suunnitelmakartoilla: nykytilanne, vaihe I (5 vuoden kuluttua) ja vaihe II (10 vuoden kuluttua). Maaston poikkileikkaus on esitetty hakemuksen liitteenä olevissa leikkauspiirroksissa A-A ja B-B. Ottamisen eteneminen maa-ainestenottolupa-alueen puitteissa voi vaihdella kivilaadun mahdollisten vaihtelujen mukaan.

Louhinnan määrästä ja vaihteellisuudesta hakemuksessa kuvataan, että tarvekiven louhinta etenee hitaasti ja se vaatii pitkäaikaista suunnittelua. Alueella irrotetaan vuosittain keskimäärin 5000 k-m^3 kiviainesta, josta noin 1000 k-m^3 on tarvekiveä ja 4000 k-m^3 sivukiveä. Louhinnan eteneminen ja louhittava alue riippuvat oleellisesti kiven laadusta ja sen louhittavuudesta, joita ei etukäteen luotettavasti voida määrittää. Ottamistoiminta tapahtuu kuitenkin ottamissuunnitelmassa määrättyjen ottamismäärä- ja syvyysrajojen sisäpuolella.

Louhinnan syvyydelle haetaan lupaa ottotasoon +80 metriä mpy. Korkeusjärjestelmänä on N2000.

Ottoalueen itäreunassa louhinta suoritetaan rajasopimuksen mukaisesti tilanrajaan saakka. Louhinta-alueen eteläreunassa on louhittu kiinteistön 1:285 puolelle.

Louhinta ja sivukivi

Louhintaa suoritetaan poraamalla, räjäyttämällä ja kiilaamalla. Louhinta etenee hitaasti portaittain ja irrotusmenetelmät ovat varovaisia, jotta kivi saadaan irrotettua mahdollisimman ehjänä. Kivet käsitellään avolouhoksessa ja siirretään sitten lohka-reiden varastointialueelle.

Räjähdystöitä koskevat omat erityismääräyksensä ja henkilöstöllä on pätevyudet ja luvat niiden suorittamiseen. Hakemuksen mukaan, koska tarkoituksena on louhia ehjää kiveä ovat kerralla käytettävät räjähdysainemäärät pieniä ja räjähteet nopeudeltaan hitaita eikä räjäytyksistä aiheudu ympäristölle haittaa.

Sivukivellä tarkoitetaan kiveä, joka ei täytä tuotteelle asetettuja korkeita laatuvaatimuksia. Siinä saattaa olla erilaisia väriaihteluita tai se on lohkekooltaan liian pientä. Tuotannosta riippuen syntyy louhinnan yhteydessä sivukiveä vuosittain

enintään 4000 k-m³ (eli noin 7 000 irtokuutiometriä). Se varastoidaan suunnitelma-karttoihin merkitylle sivukivialueelle. Lupakaudella sivukivivaraston korkeutta ei koroteta vaan varastoa levitetään.

Sivukiveä tullaan mahdollisuuksien mukaan toimittamaan hyötykäyttöön joko sellaisenaan tai murskattuna. Sivukiven murskaus sisältyy tarvekiven louhinnan ympäristölupaan. Jäljelle jäävä kivi varastoidaan sivukivialueella raaka-ainereservinä sen mahdollista myöhempää käyttöä varten. Sivukiveä voidaan myös käyttää noppa- ja reunakivituotantoon.

Ympäristön kannalta sivukiven varastointi ei kuitenkaan aiheuta haittaa, sillä Kurun harmaa graniitti on koostumukseltaan pysyvää (inerttiä) eikä sivukivestä liukene mitään haitallisia aineita luontoon pitkänkään varastointiajan jälkeen.

Varastointi ja tukitoiminnot

Poltto- ja voiteluaineiden käsittely ja muut tarvittavat oheistoiminnot sijaitsevat toiminta-alueella ja ovat järjestetty niistä annettujen määräysten mukaisesti. Kaluston tankkaus ja säilytyspaikan maapohja on tiivistetty (hitsattu muovi) ja rakennettu siten, ympäristöön ei pääse öljyisiä tai muuten luontoon kuulumattomia aineita. Huoltotoimet tehdään huoltohallissa. Lisäksi alueella on imeytysturvetta.

Polttoaineet varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä, joka on viranomaishyväksytyllä tankkauspaikalla. Tankkauslaitteistot varustetaan lukittavilla sulkuventtiileillä. Alueella varastoitavat muut polttoaineet ja öljyt säilytetään lukitussa tilassa.

Toiminnan ajankohta

Hakemuksen mukaan toiminta-ajat noudattavat alueen ympäristöluvassa määrättyjä työaikoja.

	Aikavälillä 1.9.-31.5.	Kesäkuussa ja elokuussa	Heinäkuussa
Kuormaaminen ja kuljetus, ma-la	6.00-22.00	6.00-22.00	6.00-22.00
Poraus, ma-pe	7.00-21.00	7.00-16.00	7.00-16.00
Räjäytykset, ma-pe	8.00-18.00	8.00-16.00	8.00-16.00
Rikotus, ma-pe	8.00-18.00	8.00-16.00	ei sallittu
Murskaaminen, ma-pe	7.00-22.00	7.00-16.00	ei sallittu

Toimintaa on maanantaista perjantaihin, paitsi kuormausta ja kuljetusta lauantaisin. Murskauksen toiminta-ajat ovat voimassa olevan ympäristöluvan mukaiset.

Tuotannossa käytettävät raaka-aineet ja polttoaineet

Käytettävä raaka-aine	Keskimääräinen kulutus vuodessa	Varastointipaikka
Toiminta-alueella tuotettava kiviaines	10 000 m ³	Hevosmäen louhimon alueella
Kevyt polttoöljy	50 000 l	Kaksoisvaippasäiliössä
Öljyt	3 000 l	Hallissa ja tynnyreissä, jotka vuotokaukaloissa
Voiteluaineet	5 00 kg	Halleissa
Putkipanos, räjähtävä tulilanka	4 000 kg	Räjähdeainevarastossa

Toiminnassa käytettävä vesi otetaan porakaivosta. Kaivo ei ole talousvesikäytössä. Kaivosta ei ole olemassa kaivokorttia. Luultavasti kaivo ei sovellu varsinaiseen pohjaveden tarkkailuun, sillä vesinäytteen perusteella kaivoon pääsee pintavettä.

Liikenne

Liikennöinti louhinta-alueelta Kapeentielle järjestetään olemassa olevia tieyhteyksiä pitkin.

Tiedot päästöistä ilmaan sekä niiden puhdistamisesta

Hakemuksen mukaan porauksessa syntyvä kiviöly otetaan talteen porauslaitetekohtaisilla pölynimureilla.

Tiedot melusta

Toiminnan merkittävimpiä melunlähteitä ovat poraus, räjäytykset, rikotus, sivukiven kaato, noppakivigiljotiini, pyöräkuormaaja ja muut työkoneet. Toiminnasta aiheutuvaa melua on selvitetty melumallinnuksella ja melumittauksilla (Ympäristömeluselvitys, Promethor Oy 24.5.2020) Piisterin louhimon puolen lupaprosessin aikana vuonna 2020.

Kurun Kivi Oy on täydentänyt aiempaa meluselvitystä Hevosmäen louhimoa koskevalla melumallinnuskartalla (3.6.2021). Melumallinnuskartassa on tarkasteltu louhinnan ja noppakivituotannon sekä sivukiven ajon aiheuttamaa päiväajan keskiäänitasoa LAeq 7–22. Mallinnuksen melulähteinä ovat pora, pyöräkoneet, noppakivituotanto ja sivukivien ajo kahdessa työvuorossa. Poraus tapahtuu tasolla +100 metriä, mikä on lähes nykyisen maanpinnan tasolla, ja kuvastaa näin ollen melun leviämisen kannalta ”huonoa” tilannetta, sillä käytännössä poraus tapahtuu useimmiten syvemmillä louhimossa seinämien vaimentaessa melua. Mallinnus perustuu Piisterin louhimolle tehdyn meluselvityksen (24.5.2020) laskentamalliin. Mallinnuksen mukaan melun ohjearvot eivät ylitä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

Tiedot tärinästä

Luonnonkiven louhinnassa tärinää voi syntyä ainoastaan louhittaessa kiintokalliota, kuten irrotettaessa kamaia tai rikkomisräjäytyksissä sivukiven poistossa. Kami on kallioperästä irrotettu suuri kivilohkare, joka paloitellaan paloiksi tai määrämittäisiksi blokeiksi jatkojalostusta varten. Räjäheteitä voidaan käyttää myös kamin paloitte- luun ja lohcareiden halkaisuun. Tällöin syntyy vain räjäytysääni, ei tärinää.

Kamin irrotuksessa käytetään putkipanoksia, jotka sytytetään reikiin asennetulla räjähtävällä tulilangalla. Yksittäiset reikäpanokset sytytetään maan pinnalla selkälanka kulkevalla räjähtävällä tulilangalla. Räjähdysainemäärät ovat huomattavasti pienempiä kuin esim. murskelouhinnassa.

Kurun Kivi Oy:n Piisterin louhimon toiminnasta on suoritettu tärinämittauksia kahden lähimmän asuinrakennuksen pihalla 25.11.2020 (Taratest Oy). Tulokset alittivat ohjearvot. Hakemuksessa todetaan, että Hevosmäen louhimo sijaitsee aivan Piisterin louhimon vieressä ja tektonisesti samassa geologisessa muodostumassa kuin Piisterin louhimo, joten on erittäin epätodennäköistä, että tärinän ohjearvot voisivat ylittyä toimittaessa Hevosmäen puolella, varsinkin kun ohjearvojen alitus oli huomattava (4,4 % ja 10,3 % ohjearvosta).

Hulevesien käsittely

Hakemuksen mukaan louhimon sade- ja sulamisvedet johtuvat avolouhokseen, jonka pohjalle kiintoaineesaostuu. Puhdistuneet vedet johdetaan pumppauslinjaa pitkin Piisterin louhimon itäpuolelle kaivoon, josta ne menevät putkea pitkin Kaapeentien itäpuoliseen ojastoon.

Tiedot syntyvistä jätteistä ja jätevesistä

Louhimolla toimitaan sekä kunnalta annettujen erillisten määräysten että yrityksen omien jätehuolto- ja ympäristöohjeiden mukaisesti. Pirkanmaan Jätehuolto Oy noutaa toiminnasta syntyy sekajätteen, noin 1 000 kg vuodessa, sekä käytetyt öljynsuodattimet. Öljyjätettä syntyy noin 300 kg ja käytettyä voiteluöljyä 3 000 kg vuodessa. Öljyille on Fortum Waste Solutionsin noutopalvelu (ent. Ekokem). Metallijätteen ja vanhat akut noutaa Kuusakoski Oy.

Öljyllä tai muulla kemikaalilla nuhraantunut maa-aines kerätään kannelliseen, tiiviiseen astiaan ja säilytetään hallissa. Nuhraantuneet maa-ainekset toimitetaan Tampereen kaupungin ympäristönsuojelun ohjeen mukaisesti Tarastenjärven tai Koukujärven jätekeskuksiin sopimalla asiasta ensin Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa (alle 1 m³ öljyhiilivedyillä pilaantunutta maa-ainesta).

Toimistotilojen ja henkilökunnan tilojen jätevedet menevät pihassa sijaitsevaan umpikaivoon. Kaivo tyhjennetään riittävän usein ja tarvittaessa huolletaan, ettei säiliö vuoda, tai jätevedet muulla tavoin päädy ympäristöön.

Toiminnassa syntyville kaivannaisjätteille on laadittu jätehuoltosuunnitelma, joka on lupahakemuksen liitteenä. Toiminnassa syntyvä kaivannaisjäte on sivukiveä (4000 k-m³ vuodessa). Sivukiveä toimitetaan mahdollisuuksien mukaan hyötykäyttöön joko sellaisenaan tai murskattuna. Sivukiveä voidaan myös käyttää noppa- ja reunakivituotantoon. Jäljelle jäävä kivi varastoidaan sivukivialueella raaka-ainereservinä sen mahdollista myöhempää käyttöä varten. Sivukiveä varastoidaan alueella yli kolme vuotta. Louhimon alueella on 2,4 hehtaarin kaivannaisjätteen jätealue, joka on merkitty suunnitelmakarttoihin. Työnjohto valvoo jätealueen hoitoa. Jätealueella oleva jäte on inerttiä, joten sillä ei ole ympäristövaikutuksia.

Toiminnan vaikutukset

Hakemuksen mukaan toiminnalla ei ole vaikutuksia vesistöihin tai niiden käyttöön, kalastoon eikä muihin vesieliöihin. Toiminnalla ei ole vaikutuksia luonnonolosuhteisiin tai rakennettuun ympäristöön.

Ottoalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, joten erityisiä toimenpiteitä pohjavesien suojelemiseksi ei tarvita. Ottosuunnitelman mukaisesti toimittaessa louhintatoiminnalla ei ole haitallisia vaikutuksia maaperään tai pohjavesiin.

Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä

Ympäristön suojaamistoimenpiteenä hakemuksessa mainitaan, että louhimoalueella on ulkopuolisten liikkuminen kielletty. Alueelle kuljetaan portista, joka suljetaan ja lukitaan työpäivän päätteeksi. Avolouhoksen reunoista ja räjäytyksistä varoitetaan kyltein ja äänimerkein.

Väliaikainen avolouhoksen reuna suojataan tarpeen mukaan kiviaidalla tai lippusii-malla. Hevosmäen louhimon jyrkkä reuna on aidattu hirviaidalla ja metsän rajassa työmaa-alueen toisella laidalla kulkee oranssi muovinen työmaa-aita. Kapeentien suunnassa, Piisterin louhimon (muodostaa yhtenäisen alueen Hevosmäen kanssa) tien puoleinen reuna on myös aidattu hirviaidalla. Siltä osin, kuin avolouhoksen reuna on saavuttanut lopullisen paikkansa, se suojataan kivimuurilla.

Maaston muotoilu ja maisemointi

Hakemuksen mukaan, mikäli kiviaines vastaa sille asetettuja vaatimuksia, louhimo ei todennäköisesti vielä lopeta toimintansa tämän lupakauden aikana. Hakija esittää, että louhintatoiminnan loputtua alueella tehdään toimenpiteitä Maa-ainesten kestävä käyttö -oppaan sekä Parhaat ympäristökäytännöt (BEP) luonnonkivituotannossa -oppaan mukaisesti.

Louhinnassa ja sivukiven käsittelyssä tarvittavat laitteet ja rakenteet puretaan sekä kuljetetaan pois alueelta niin kuin myöskin kaikki toiminnan aikana syntyneet jätteet. Alue siistitään, ettei alueelle jää liikkumisen kannalta vaarallisia kohtia ja solumisvaaraa. Avolouhoksen annetaan hitaasti täyttyä sadevedellä ja veden pinnasta yli 2 metriä korkeat louhinta-alueen porrastetun kalliorinteen jyrkät reunat

suojataan kivimuurilla. Muuri tehdään ottoalueen ympäri siten, että se kattaa koko alueen, jolloin putoamisvaaraa ei ole. Pääsy sivukivikasalle estetään myös suurilla kivilohkareilla. Osa irtomaista, joita on kasattu erikseen, käytetään alueen maisemointiin. Irtomaa-ainesta voidaan käyttää metsityksen mahdollistavaksi maapohjaksi, mutta sivukivikasojen verhoilua humuspitoisella maa-aineksilla tulee välttää kaikkialla siellä missä se vain on mahdollista, sillä sivukiven hyötykäyttö myöhemässä vaiheessa (esimerkiksi murskeena) vaikeutuu mikäli sivukivivarastot ovat peitetty irtomailla.

Hakemuksessa esitetään alueen maisemoinnista lisäksi, että metsitystä suoritetaan siten, että luontaisen uudistuksen ulkopuolelle jääneet laikut istutetaan asianmukaisilla taimilla. Porauspöly ja hienempi kiviaines on useille kasveille ja esim. männyntaimille otollinen kasvualusta ja yleensä kasvillisuus saa luonnollisesti jalansijan muutamassa vuodessa. Metsitystä voidaan tarpeen mukaan suorittaa paikallisen metsähoitoyhdistyksen ohjeiden mukaan viiden vuoden kuluessa toiminnan lopetuksesta niin, että luontaisen uudistuksen ulkopuolelle jääneet laikut istutetaan asianmukaisilla taimilla.

Yleiselle tiestölle ei tulla tekemään muutoksia. Louhimoalueella sijaitsevia teitä tullaan mahdollisesti siirtämään louhinnan edetessä. Nykyinen jo olemassa oleva ja louhinnan yhteydessä lisääntyvä tieverkko mahdollistaa alueen monipuolisen käytön. Tiepohjien kantavuus louhimokäytön jälkeen on myös sellainen, että sille ei tarvitse mitään tehdä.

Hakijan mukaan tarkempi maisemointisuunnitelma toimitetaan, kun ottotoiminnan loppuminen on näköpiirissä. Jos tällöin myös viereisen Piisterin louhimon toiminta on loppuvaiheessa, esitetään yhteinen maisemointisuunnitelma. Alueen jälkikäytöstä hakija esittää, että ottotoiminnan jälkeen louhimoaluetta voidaan käyttää esim. virkistysalueena tai palauttaa metsätaloukseen.

Hakemuksen liitteenä on periaatekuva louhimon reunan suoja-aitauksesta, jonka mukaan kivilohkareet suoja-aidassa painavat vähintään 4000 kg, suoja-aidan korkeus on noin 1,5 metriä ja reuna porrastetaan.

ALOITUSLUPAHAKEMUS / PÄÄTÖKSEN TOIMEENPANO MAHDOLLISET MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Hakija on esittänyt maa-aineslain 21 §:n mukaisen pyynnön päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Perusteluina hakija esittää, että alueella on ollut tarvekiven ottotoimintaa jo vuosia, eikä jatkohakemus olennaisesti muuta tilannetta. Tarvittaessa Kurun Kivi Oy voi asettaa erillisen 3000 euron vakuuden.

ASIAN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu maa-aineslain 13 §:n mukaisesti Tampereen kaupungin verkkosivuilla 24.8.–29.9.2021. Lisäksi hakemuksen vireilläolosta on annettu erikseen tieto niille, joita asia erityisesti koskee. Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Teisko-Aitolahti –lehdessä 2.9.2021.

Hakemusasiakirjat julkisilta osin ovat olleet kuulutusaikana 24.8.–29.9.2021 nähtävänä Tampereen kaupungin verkkosivuilla kuulutuksen yhteydessä.

Tarkastukset

Alueella on käyty tarkastuksella 19.8.2021. Tarkastusmuistio on tallennettu asianhallintajärjestelmään.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin 23.8.2021 lausunnot Tampereen kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta ja kaupunkiympäristön suunnittelulta / yleiskaavoitukselta sekä Pirkanmaan ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelta sekä Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta.

Tampereen kaupungin terveydensuojeluviranomainen lausuu 29.9.2021 mm. seuraavaa.

Kurun Kivi Oy hakee maa-aineslain mukaista lupaa toiminnalleen Tampereen Terälahdella, Pohjankapee kylässä, kiinteistöllä 837–713-1-334, Kapeentie 1245. Alueella on ollut voimassa maa-ainesten ottolupa ja kyseessä on olemassa olevan louhimotoiminnan jatkaminen, sillä alueen aiempi maa-aineslupa on päättynyt 31.7.2021. Lupaa haetaan kymmeneksi vuodeksi. Toiminnan jatkon aloittamiselle haetaan lupaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Pohjankapeen kylän alueella on kaksi louhimoa: Hevosmäen louhimo ja Piisterin louhimo. Lupaa haetaan toiminnalle, jonka ottoalue rajoittuu Piisterin louhimon rajaan. Hakemuksen mukaan toiminta alueella koostuu tarvekiven irrotuksesta, paloittelusta ja poiskuljetuksesta. Aitolahden-Teiskon yleiskaavassa alue on osoitettu maankamaran ainesten ottoalueeksi.

Lähin lomarakennus on noin 600 m etäisyydellä ottoalueesta louhimon pohjoispuolella. Lähimmälle koillisessa sijaitsevalle vakituiselle asuinrakennukselle on etäisyyttä noin 470 m ja kaakossa noin 570 m ottoalueesta. Ottamisalueen vaikutusalueella ei ole vedenottamoita, eikä alue kuulu hyödynnettäviin pohjavesialueisiin. Ottamispaikka ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Alueen kaivoista, jotka ovat talousvesikäytössä, ei hakemuksessa ole tietoja.

Hakemuksen mukaan luonnonkiven louhinnassa tärinää voi syntyä louhittaessa kiintokalliota, kuten irrotettaessa kamaa tai rikkomisräjäytyksissä sivukiven poistossa. Hakemuksen liitteenä on toimitettu Taratestin laatima tärinäraportti tärinämittaustuloksista. Mittaustulokset alittivat ohjearvot.

Hakemuksen mukaan porauksessa syntyvä kivipöly otetaan talteen porauslaitetekohtaisilla pölynimureilla. Terveysturvallisuuden lausuu, että toiminnasta syntyvä pöly tulee olla hallittavissa laitekohtaisilla imureilla eikä se saa levitä alueella niin, että siitä aiheutuisi terveyshaittaa lähialueen asukkaille.

Kurun Kivi Oy on täydentänyt hakemuksessaan aiempaa Piisterin louhimolta tehtyä meluselvitystä hakemuksen liitteenä olevalla ympäristömeluselvityksellä (Promethor, 24.5.2020, PR124-Y02). Siinä on tarkasteltu Hevosmäen louhimon louhinnan ja noppakivituotannon sekä sivukiven ajon aiheuttamaa päiväajan keskiäänitasoa LAeq 7–22. Melulähteinä ovat pora ja pyöräkoneet, noppakivituotanto ja sivukivien ajo kahdessa työvuorossa.

Raportissa todetaan, että laskennallisen mallinnuksen perusteella kiviaineksen louhinta- tai murskaustoiminnan aiheuttama keskiäänitaso ei ylitä VNa:n 800/2010 melutason raja-arvoja ympäristön asuin- tai lomarakennuksilla. Tehtyjen ympäristömelumittausten perusteella louhintatoiminnan aiheuttama melutaso mittausajankohtana oli selvästi ympäristöluvan raja-arvoja pienempi. Mittaukset on tehty loma-asunnon pihalla sekä kolmen vakituisen rakennuksen pihalla. Pihalla tehtyjen mittausten tulokset vaihtelivat 33–37 dB välillä.

Louhittaessa tarvekiveä ja murskattaessa sivukiveä samaan aikaan, on melutaso raportin mukaan lähimmällä pohjoispuolen lomarakennuksella raja-arvon 45 dB(A) suuruinen. Mikäli louhintaa ja murskausta tullaan tekemään samaan aikaan, terveydensuojelu suosittelee melutason mittausta lähimmillä asuin- ja lomarakennuksilla.

Terveysturvallisuus pyytää huomioimaan, että ympäristömeluraportissa olleissa melumittaustuloksissa ei ole esitetty mittausten virhetarkastelua. Jotta tuloksista olisi hyötyä, tarvitaan luotettavuutta riittävällä mittausepävarmuuden tasolla, joka on myös huomioitu tulosten raportoinnissa. Mittaustulokseen vaikuttaa aina useita tekijöitä, joita ei koskaan voi tuntea täysin tarkkaan. Näin ollen kaikki mittaustulokset sisältävät tietyn epävarmuuden, vaihteluvälin, joka kuvaa mittaustuloksen oletettua vaihtelua.

Tampereen kaupungin yleiskaavoitus toteaa lausunnossaan (14.9.2021), että maankuntavaltuuston 27.3.2017 hyväksymässä Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 toiminta sijoittuu maaseutualueelle. Kaupunginvaltuuston 14.9.1983 hyväksymässä Aitolahti-Teisko yleiskaavassa alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueilleksi (M) ja maankamaran ainesten ottoalueeksi (EO). Alueella ei ole asemakaavaa.

Alueelle on laadittu Tampereen kaupunginvaltuuston 19.4.2021 §53 hyväksymä Pohjois-Tampereen strateginen yleiskaava, joka kumoaa aiemmin laaditun Aito-

lahti-Teisko yleiskaavan 1982. Päätöksestä on valitettu Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, joten kaava ei ole vielä lainvoimainen. Valitus ei kohdistunut kaavassa tähän osoitettuun toimintaan. Kaavassa alue on osoitettu maaseutualueeksi ja louhimo on osoitettu merkinnällä ympäristöluvan mukainen kohde, maa-ainesten ottoalue sekä laajemmalla kiviainesvara-alue-merkinnällä. Kapeentie on osoitettu alueellisena pääväylänä ja virkistyspainotteisena pyöräilyreitinä. Yleiskaavoituksen yhteydessä on laadittu selvitys Kurun harmaan graniitin esiintymisestä ja kiviteollisuudesta Kapeen alueella 2019. Hanke on strategisen yleiskaavan mukainen.

Pirkanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue edellyttää lausunnossaan (30.9.2021), että alueen hulevesiä ei saa suoraan johtaa maantien sivuojiin vaan niitä tulee viivyttaa alueella. Alueen valaistus ei saa aiheuttaa häikäisyä maantien liikenteelle. Muuten ELY-keskuksen L-vastuualueella ei ole huomautettavaa rakennushankkeeseen.

Pirkanmaan ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen ympäristönsuojelu sekä yhdyskunnat ja luonto -yksikkö on antanut lausunnon 18.10.2021.

Lausunnossa todetaan, että hakemuksen liitekarttojen mukaan veden pinta louhoksen pohjalla on tasolla +86,9 m (N2000). Vesinäytetuloksissa lammen syvyys on 5,2 metriä. Tällöin louhoksen pohja olisi noin tasolla +81,7 m. Lammen lounaisreunalla pinnankorkeus on alimmillaan noin tasolla +87,4 m. Hakemustekstin mukaan kallio-pohjaveden pinta on arvioitu olevan tasolla +85 m.

ELY-keskuksella käytössä olevan Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineiston korkeusmallin (2 x 2 m) perusteella louhoksen pohjalla olevan altaan pinta on noin tasolla +100,4 m (N2000) eli vesisyvyystiedon perusteella louhoksen pohja olisi tasolla +95,2 m. Lammen lounaisreunalla louhoksen pohja on suunnilleen samalla tasolla +100,4 m.

Haettava alin ottamissyvyys on +80 mpy. Pirkanmaan ELY-keskukselle jää epäselväksi louhosaltaan pohjan nykyinen taso, ja ELY-keskus pyytää hakijaa selvittämään asian lupaviranomaiselle.

Yleisesti ottaen luonnonkiven louhinnan vaikutukset pohjaveteen ovat melko vähäisiä, koska luonnonkivilouhimot sijaitsevat ehjillä kallioalueilla, joissa pohjavettä esiintyy vähän. Luonnonkiveä porattaessa tai sahattaessa syntyy kivijauhoa, jonka takia louhimoiden kuivatusvedet voivat ajoittain sisältää merkittäviä määriä kiintoainesta. Tämän vuoksi louhimoiden kuivatusvedet tulee pääsääntöisesti johtaa selkeytsaltaiden kautta ympäristöön samaan tapaan kuin louhoksilla. Louhimoiden kallioperä ei yleensä sisällä merkittäviä määriä metalleja tai muita haitallisia mineraaleja, mistä syystä ne eivät aiheuta kemiallista kuormitusta ympäristöön.

Louhoksen syventäminen alentaa louhimolla pohjaveden pintaa ja on mahdollista, että pohjaveden painetason ero voi kasvaa lähikaivojen ja louhimon välillä. Etenkin mikäli alimman tason muutos on suuri, tulisi toimenpiteenä pohjavesivaikutuksien

selvittämiseksi louhoksen lähialueen (< 500 metriä) talousvesikaivot kartoittaa ja niiden vedenpinnat selvittää sekä tarvittaessa myös veden laatu tutkia.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava, ettei toiminnalla ole haitallista vaikutusta pohjaveden laatuun tai määrään. Toiminnan vaikutusta pohjaveteen tulee tarkkailla. Pirkanmaan ELY-keskuksella ei ole tiedossa alueelta pohjavedentarkkailupistettä Pohjavesitietojärjestelmässä (POVET). Pohjaveden tarkkailuun käytettävän kaivon kaivokortti tai havaintoputken putkikortti tulee toimittaa Pirkanmaan ELY-keskukseen.

Muilta osin Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen voi alueella olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain, vesilain tai luonnonsuojelulain tarkoittamaa haittaa. Luvan käsittelyssä tulee huomioida seuraavaa:

Vesien tarkkailu

Avolouhoksesta johdettavasta vedestä on otettava näytteet vuosittain keväisin ja syksyisin pumppauksen ollessa käynnissä. Vesinäytteestä on tutkittava ainakin seuraavat ominaisuudet: pH, sähkönjohtokyky, sameus, kiintoaine, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}), öljyhiilivedyt (C10–C40), nitraattityppi, nitriittityppi, ammoniumtyppi, kokonaistyyppi, kloridi, rauta, sulfaatti sekä arseeni. Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa viereisillä tiloilla.

Toiminta

Turvallisuusnäkökohdat tulee ottaa huomioon, mm. työaikaiset jyrkät luiskat. Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkoneiden huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Jälkihoito

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että ottamisalue tulee jälkihoitaa ympäristöministeriön oppaan (Maa-ainesten ottaminen. Opas ainesten kestäväään käyttöön, 2020) mukaisesti. Luvassa tulee yksilöidä jälkihoitotoimenpiteet. Jälkihoitotoimia ovat alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen. Jälkihoito on tarkemmin käsitelty oppaassa s. 141 alkaen.

Jälkihoitoon alueelle voi tuoda vain puhtaita maita alueella jo olevan aineksen lisäksi. Noin puolen metrin paksuinen maakerros on riittävä metsän kasvulle ja alueen sopeuttamiselle ympäröivään luontoon ja maisemaan. Tätä paksumman kerroksen käyttö voidaan katsoa ylijäämämassojen sijoittamiseksi. Alueelle ei saa muodostua luvatonta maankaatopaikkaa. Maisemointiin ei saa käyttää maa-aineksia, joiden mukana alueelle pääsee vieraslajeja (lupiini, jättipalsami, jättiputki).

Luiskat tulee muotoilla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi, kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi. Myös vedenpinnan alle jäävät luiskat tulisi muotoilla samaan kaltevuuteen vähintään 3 metrin vesisyvyyteen saakka. Mikäli seinämät ovat yleensä ehjiä johtuen kallioperän ominaisuuksista ja varovaisista louhintamenetelmistä. Tällöin sortumavaaran takia seinämiä ei pääsääntöisesti tarvitse loiventaa. Putoamisvaaran poistamiseksi jyrkille rinteille pääsy estetään esimerkiksi rakentamalla louhimoiden sivukivistä suojarakenteet. Suojarakenteiden tulee olla massiivisia ja pysyviä, sillä louhimot ovat usein toiminnassa kymmeniä vuosia.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia eikä esitetty mielipiteitä.

Hakijan vastine

Hakija on toimittanut 1.11.2021 vastineen annettuihin lausuntoihin ja toteaa seuraavaa.

Louhimon pohja

Pirkanmaan ELY-keskuksen (Y-vastuualue) lausunnossa pyydetään selvittämään louhimon pohjan korkeusasemaa. Hakemuksen karttojen pohjakartan on tehnyt Suuntakartta Oy. Heiltä saamamme tietojen mukaan alueelta on olemassa Maamittauslaitoksen laserkeilausaineistoja vuosilta 2012 ja 2018. Vesilammikon vedenpinnan korkeus on ollut vuonna 2012 +93,5 mpy ja 2018 +88,4 mpy N2000. Laserkeilausaineistot on ladattavissa MML:n "Avoimien aineistojen tiedostopalvelu". Joten laserkeilausaineisto on vanhempaa kuin hakemuksen liitekarttojen tieto.

Hakemuksen pohjakartan teon hetkellä vesilammikon vedenpinnan taso on ollut +86,9 mpy N2000. Vesianalyysitulosten mukaan vesilammikon syvyys on 5,2 metriä. Näiden tietojen valossa toteamme, että Hevosmäen louhimon pohja on tasolla noin +81,7 m.

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnossa, samassa kohtaa kuin vedenpinta-asia, mainitaan, että "Hakemustekstin mukaan kalliopohjaveden pinta on arvioitu olevan tasolla +85 m." Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa, vaan Kurun Kivi Oy on lausunut hakemuksen täydennyksessä 4.6.2021 seuraavasti. "Kun louhintaa ei ole ollut, Hevosmäen louhimon avolouhoksessa olevan vedenpinta on ollut tasolla noin +85, mutta se ei kuvaa kallion pohjaveden pinnantasoa, koska avolouhokseen tuleva vesi on sade- ja sulamisvettä sekä maanpinnalta vinorakoja pitkin tullutta muuta vettä. Kallioperän eheyden vuoksi on perusteltua olettaa, että kalliopohjaveden pinta on huomattavasti syvemmällä kuin +85."

Jälkihoito

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnossa puhutaan jälkihoidosta ja sanotaan, että se pitää suorittaa "Maa-ainesten ottaminen, opas ainesten kestävään käyttöön" -oppaan mukaan. Mainitussa oppaassa käsitellään kuitenkin pääosin soranottoalueiden (ja kalliokiviaineslouhosten), ei tarvekivilouhimon maisemointia. Maisemointiohjeet tarvekivilouhimolle löytyvät SYKE:n vuonna 2014 julkaiseman "Parhaat ympäristökäytännöt luonnonkivituotannossa" (BEP) -selvityksen luvusta 12. Tarvekivilouhimoilla ei ole maisemointivaiheessa tarvetta louhintarintausten loiventamiselle, koska hellävaraisen louhinnan jälkeen louhimon seinämät ovat ehyitä ja pysyviä, eikä sortumavaaraa ole.

Tarvekivilouhimoilla ei siksi ole esim. tarvetta toiminnan aikaiseen seinämien tukemiseen. Näin ollen tarvekivilouhimon maisemointia ei voi verrata soramontun tai kalliokiviaineslouhoksen maisemointiin, eikä samantyyppisiä lupamääräyksiä tule antaa. Sama asia todetaan BEP-selvityksen luvussa 12, sekä myös "Maa-ainesten ottaminen, opas ainesten kestävään käyttöön" -oppaassa sivulla 147. Kurun Kivi Oy:n esittämä suoja-aitamaisemointimalli on BEP-selvityksen mukainen. Samanlaisia on Suomessa hyväksytysti toteutettu useita ja siitä on muodostunut vakiintunut käytäntö.

RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Tampereen kaupungin ympäristö- ja rakennusjaosto myöntää Kurun Kivi Oy:lle

- maa-ainelain (555/1981) 4 §:n mukaisen luvan kalliokiven ottamiselle kiinteistöllä 837-713-1-344 (Ylä-Kapee)

Toimintaa tulee harjoittaa lupahakemuksessa esitetyn mukaisesti, ellei lupamääräyksillä ole tiukennettu, mitä hakemuksessa on esitetty. Lisäksi toiminnassa on noudatettava toiminnalle myönnettyä voimassa olevaa ympäristölupaa.

Lupamääräykset

Kiviaineksen ottamisalue, ottamisen eteneminen ja määrä sekä murskaus

1. Lupa koskee hakemuksessa esitettyä 50 000 m³ktr kokonaisuutta 1,7 hehtaarin kaivu- ja louhinta-alueella kymmenen (10) vuoden aikana. Ottoalueen alin sallittu ottotaso on lupahakemuksen ottamissuunnitelman mukaisesti +80 (N2000). Kiviainesten ottamisessa tulee edetä ottamissuunnitelman mukaisesti ja noudattaa ottamissuunnitelmassa esitettyjä aluerajoja.

Toiminta-aikoja koskevat määräykset

2. Toimintaa saa tehdä vain arkipäivisin, ei pyhäpäivinä. Toiminnassa on noudatettava seuraavia toiminta-aikoja:

Sallitut toiminta-ajat	Aikavälillä 1.9.-31.5.	Kesäkuussa ja elokuussa	Heinäkuussa
Kuormaaminen ja kuljetus, arkisin ma-la	6.00-22.00	6.00-22.00	6.00-22.00
Poraus, arkisin ma-pe	7.00-21.00	7.00-16.00	7.00-16.00
Räjähdykset, arkisin ma-pe	8.00-18.00	8.00-16.00	8.00-16.00
Rikotus, arkisin ma-pe	8.00-18.00	8.00-16.00	ei sallittu

3. Louhinnassa ja rikottamisessa käytettävän laitteiston tulee edustaa parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja sitä tulee käyttää ympäristön kannalta parhaan käytännön mukaisesti.

Alueen merkintää ja suojausta koskevat määräykset

4. Ottoalueen (louhinta-alueen) rajat on merkittävä maastoon, esimerkiksi paa-luilla, vähintään 25 metrin välein. Ottoalueelle on rakennettava kiinteä korkeus-piste, jonka sijainti esitetään kartalla. Alueella on oltava riittävästi alinta ottota-soa osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä. Ottotasot on sidottava N2000-korkeusjärjestelmään.
5. Luvanhaltijan on huolehdittava siitä, ettei ottoalueelle ole mahdollista tulla ha-vaitsematta vaarallisia kohtia ja työtilanteita riittävän ajoissa. Ottoalue on mer-kittävä maastoon varoitusnauhalla tai vastaavalla tavalla sekä louhinta-alueesta varoittavilla kylteillä, jotka ovat vähintään kymmenen metriä avoimna olevan ot-toalueen rajaa ulompana.
6. Kaikki ottamisalueen loiventamattomat kallio- ja maaleikkaukset (jyrkemmät kuin 1:1), jotka ovat yli kaksi metriä korkeita, ja jotka voivat muodostaa riskin alueella liikkuville, on suojattava aidoilla (riittävän korkea ja vahva teräsverkko-aita tms.), kivivalleilla tai vastaavalla tavalla, joka estää tehokkaasti tahattoman pääsyn leikkauksen reunalle. Putoamisvaarasta on varoitettava kyltein, jotka si-joitetaan ympäröivään maastoon reunan lähelle.
7. Merkinnät, aidat, kyltit ja muut edellä mainitut rakenteet on pidettävä jatku-vasti kunnossa.

Melu-, pöly- ja valohaittojen ehkäisyä koskevat määräykset

8. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää asuntojen piha-alueilla päivällä klo 7-22 melun keskiäänitasoa 55 dB(A) eikä yöllä klo 22-7 keskiäänitasoa 50 dB(A). Loma-asutukseen kuuluvilla alueilla melutaso ei saa ylittää klo 7-22 keskiäänitasoa 45 dB(A) eikä yöllä klo 22-7 keskiäänitasoa 40 dB(A).
9. Meluhaittoja tulee ehkäistä toimitetun meluselvityksen (Ympäristömeluselvitys, Promethor Oy 24.5.2020) ja sen täydennyksen (melumallinnuskartta 3.6.2021) mukaisesti. Melulähteet, kuten iskuvasarointi, on sijoitettava mahdollisimman alhaiselle tasolle louhimolla. Lisäksi esimerkiksi kiviaineksen varastokasoilla on estettävä melun leviämistä.
10. Toiminnanharjoittajan tulee ryhtyä tarvittaviin toimiin toiminnasta aiheutuvan pölyhaitan torjumiseksi. Kiven porauksessa syntyvän pölyn leviämistä on ehkäistävä porausvaunujen pölynkeräyslaitteilla tai käyttämällä muuta parasta käyttökelpoista tekniikka. Pölyntorjuntajärjestelmien toimivuus on tarkistettava päivittäin.
11. Kuormauksista ja kuljetuksista aiheutuvat kohtuuttomat pölyhaitat on tarvittaessa ehkäistävä kastelulla tai muulla keinoin. Pölyntorjuntaan ei saa käyttää pohjavedelle haitallisia aineita.
12. Toiminnasta ei saa aiheutua valohaittaa maantieliikenteelle tai muille ympäristön toimijoille.

Jätehuoltoa koskevat määräykset

13. Toiminta-alue on pidettävä siistinä. Alueella ei saa polttaa, eikä sinne saa haudata tai vastaanottaa jätteitä. Aluetta ei saa käyttää muualta tuotujen ylijäämäiden varastointi- tai läjitysalueena.
14. Toiminnassa syntyvät jätteet on varastoitava asianmukaisesti ja toimitettava asianmukaisesti käsittelylaitoksiin riittävän usein. Jätteen saa luovuttaa ainoastaan sille, jolla on oikeus ottaa jätettä vastaan. Louhinnassa muodostuva murskaamatta jäävä sivukivi ja pintamaat ovat louhinnassa syntyvää jätettä (01 01 02). Mahdollisimman suuri osa syntyvästä sivukivestä on ohjattava hyötykäyttöön.
15. Vaaralliset jätteet on kerättävä erilleen ja säilytettävä kannellisissa, tiiviissä, asianmukaisesti merkityissä ja valuma-altaalla varustetuissa säiliöissä tai sijoitettava vaarallisen jätteen konttiin. Säilytysastian tai -tilan tulee olla lukittuna toiminta-ajan ulkopuolella. Vaarallista jätettä ei saa laimentaa tai sekoittaa laadultaan erilaiseen jätteeseen. Vaarallinen jäte on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jolla on lupa vastaanottaa jäte.

16. Toiminnassa syntyvät ylijäämämassat tulee varastoida toimintakiinteistöllä siten, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on pidettävä ajantasaisena ympäristöluvan mukaisesti.

Maaperän sekä pinta- ja pohjavesien suojelua koskevat määräykset

17. Toiminnasta ei saa aiheutua haittaa pohja- tai pintavesiin eikä maaperän pilaantumista. Louhinta tulee suorittaa siten, ettei louhinta aiheuta alla olevaan kallio- tai maaperään sellaisia muutoksia (halkeamia, ruhjeita ym.), joista saattaa olla haittaa alueen pohjavedelle tai ympäristölle. Räjähdeiden valinnassa ja käytössä tulee huolehtia ja varmistaa, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän ympäristöhaittoja. Pölynsidonta- ja liukkaudentorjunta-aineita tai räjähteitä ei saa käyttää siten, että niistä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa.
18. Kalustoa saa huoltaa vain hallissa tai tukitoiminta-alueella, jonka pohja on tiivistetty siten, että ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty. Mikäli kalustoa joudutaan pakottavista syistä huoltamaan tukitoiminta-alueen ulkopuolella, tulee maaperä suojata imeytysmatolla tai vastaavalla alustalla, joka estää vuotojen pääsyn maaperään ja pohjaveteen.
19. Kalusto tulee lähtökohtaisesti säilyttää hallissa tai tukitoiminta-alueella. Mikäli laitteita joudutaan perustellusta syystä säilyttämään muualla kuin suojatulla alueella, tulee tankkausmäärät mitoittaa siten, että koneen tai laitteen tankki on mahdollisimman tyhjä työajan ulkopuolella.
20. Polttonesteiden tankkauspaikan pohjarakenteen (esim. HDPE-kalvo) on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettu. Pohjarakenteen on kestävä murtumatta suurimman käytettävän laitteen paino. Polttonestesäiliön on oltava kaksoisvaippainen tai varustettu kiinteällä valuma-altaalla. Säiliössä on oltava ylitäytönestin, lukittava sulkuventtiili ja laponestojärjestelmä. Sulkuventtiilin on oltava lukittu työajan ulkopuolella.
21. Vaarallisia kemikaaleja sisältävät tynnyrit tai muut astiat on sijoitettava tiivis-pohjaiseen, katettuun ja lukittuun tilaan. Alueelle tulee varata imeytysainetta ja vuotojen keräysvälineitä mahdollisten polttoaine- ja muiden kemikaalivuotojen tai -vahinkojen varalle. Jokaisen tankkauskerän ja polttonestesäiliön täytön jälkeen tankkauksen tai täytön suorittajan on tarkastettava tankkausalue mahdollisten vuotojen varalta ja vuodon sattuessa välittömästi kerättävä talteen aiheutunut vuoto. Öljyllä tai muulla kemikaalilla pilaantunut maa-aines on toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn.

22. Hulevedet tulee laskeuttaa ja johtaa hallitusti siten, ettei niistä aiheudu liettymistä, vettymistä tai muuta ympäristöhaitta. Mikäli tarkkailussa havaitaan, ettei vesienkäsittelyjärjestelmä toimi oletetulla tavalla, voi lupaviranomainen edellyttää vesienkäsittelyn tehostamista.

Poikkeuksellisia tilanteita koskevat määräykset

23. Alueella on oltava käytössä riittävä öljyntorjuntakalusto ja vahinkojen torjunnasta on annettava riittävästi opastusta työntekijöille ja urakoitsijoille. Öljy- tai muun kemikaalivahingon tapahtuessa on ryhdyttävä välittömästi torjuntatoimiin. Vahingosta, jolla voi olla vaikutusta ympäristöön tai luvan noudattamiseen, on ilmoitettava välittömästi Pirkanmaan pelastuslaitokselle (hätänumeroon 112) ja Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle (ymparistonsuojelu@tampere.fi). Maaperän pilaantumiseen johtaneista tai pohjaveden pilaantumisriskin aiheuttavista polttoaine- ja öljyvuodoista tulee lisäksi ilmoittaa Pirkanmaan ELY-keskukselle.

Toiminnan valvonta- ja kirjanpitomääräykset

24. Luvanhaltijan tulee tarkistaa seuraavat asiat säännöllisesti ja tehdä niistä merkintä työmaapäiväkirjaan:

- toiminta-ajat, räjäytys- ja iskuvasarointiajankohdat
- ottamisen kohteena oleva alue ja ottamissuunnitelman vaihe, ottamisen korkeustasot
- otetun aineksen määrä ja laatu
- louhinta-alueen rajojen ja korkeustasojen merkintöjen ajantasaisuus ja riittävyys
- suoja-aitojen ja varoitusmerkintöjen ja muiden suojarakenteiden riittävyys ja kunto
- pohjaveden havaintopisteiden, vedenkäsittelyjärjestelmien kunto ja mahdolliset huoltotoimet
- polttoainesäiliön ja sen sijoituspaikan sekä tukitoiminta-alueen kunto, siisteys ja maaperän puhtaus (aistinvarainen arvio)
- kemikaalien asianmukainen varastointi tukitoiminta-alueella tai kontissa
- tiedot tehdyistä koneiden tarkastuksista ja huolloista
- tiedot kemikaali- ja polttoainetoimituksista
- vaarallisten jätteiden toimitukset ja toimituspaikat
- tiedot häiriö- ja onnettomuustilanteista sekä muista poikkeuksellisista tilanteista ja niiden johdosta tehdyistä toimenpiteistä
- maisemointi- ja jälkihoitotöiden toteuttamisvaihe

Tarkistuspäivät, tehdyt korjaustoimenpiteet ja niiden ajankohta on merkittävä työmaapäiväkirjaan. Havaitut epäkohdat tulee korjata mahdollisimman pian.

Työmaapäiväkirjat on säilytettävä koko ottamisajalta ja esitettävä pyydettyä valvontaviranomaiselle.

25. Koko toiminnalle on nimettävä vastuuhenkilö, jonka nimi ja yhteystiedot on toimitettava valvontaviranomaiselle (ymparistonsuojelu@tampere.fi). Vastuuhenkilö vastaa toiminnan ja päästöjen tarkkailusta ja toimista onnettomuustilanteissa. Jos vastuuhenkilö tai hänen yhteystietonsa muuttuvat, tulee asiasta ilmoittaa viipymättä valvontaviranomaiselle.

Tarkkailua koskevat määräykset

26. Toiminnanharjoittajan on seurattava toiminnan vaikutuksia alueen pintavesiin. Kuivatusvesien laskeutusaltaasta johdettavasta vedestä on otettava näytteet vuosittain keväisin ja syksyisin ajankohtana, jolloin veden virtaama on riittävä näytteenoton kannalta. Vesinäytteestä on tutkittava ainakin seuraavat ominaisuudet: pH, sähkönjohtokyky, sameus, kiintoaine, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}), öljyhiilivedyt (C10–C40), nitraattityppi, nitriittityppi, ammoniumtyppi, kokonaistyyppi, kloridi, rauta, sulfaatti sekä arseeni. Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama. Näyte tulee ottaa aina samasta paikasta. Tarkkailupisteen tarkka sijainti on ilmoitettava valvontaviranomaiselle tarkkailutuloksia toimitettaessa.

27. Toiminnanharjoittajan on seurattava toiminnan vaikutuksia alueen pohjavesiin. Pohjaveden pinnantas (N2000) on mitattava pohjavesi-/porakaivosta kaksi kertaa vuodessa (maaliskuussa ja syyskuussa). Pohjavedestä tulee määrittää kerran vuodessa lämpötila, pH, sameus, sähkönjohtavuus, happi, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}), rauta, mangaani, arseeni, sulfaatti, nitraattityppi, nitriittityppi, ammoniumtyppi, kokonaistyyppi, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt (öljyjakeet C10-C40, määritysraja 50 µg / l) sekä haju, maku ja väri.

Mikäli on epäily, että kaivon pääsee pintavesiä tai näytetulokset eivät muuten ole luotettavia, tulee alueelle asentaa pohjavesiputki, joka mahdollistaa luotettavan pohjaveden pinnantason ja laadun tarkkailun. Pohjavesiputken paikka ja asennussuunnitelma tulee hyväksyttävä valvontaviranomaisella. Pohjavesiputkikortti tulee toimittaa valvontaviranomaiselle.

28. Vesinäytetulokset on heti niiden valmistuttua toimitettava tiedoksi Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tarvittaessa lupaviranomainen voi tehdä tarkkailuohjelmaan tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi katsomansa muutokset ja lisäykset.

Maisemointia ja jälkihoitotyitä koskevat määräykset

29. Ottamisalueen maisemointi- ja jälkihoitotyöt on suoritettava viivytyksettä ottamisen loputtua ja soveltuvin osin jo sen aikana. Ottamisalue on maisemoitava

Maa-ainesten ottaminen -oppaan (Ympäristöministeriö 2020:24) ohjeiden mukaisesti. Maa-ainesten kerrospaksuuksissa ja istutustiheyksissä sekä mahdollisten jyrkkien seinämien suojauksessa on noudatettava oppaan ohjeita.

30. Jyrkänteitä, mahdollisia sivukivikasoja ja vesialuetta lukuun ottamatta tulee kaikki alueet lähtökohtaisesti metsittää. Maisemointia varten alueelle saa tuoda vain puhtaita maita alueella jo olevan aineksen lisäksi. Enintään noin puolen metrin paksuinen maakerros on riittävä metsän kasvulle ja alueen sopeuttamiselle ympäröivään luontoon ja maisemaan. Maisemointiin ei saa käyttää maa-aineksia, joiden mukana alueelle pääsee vieraslajilain (1709/2015) mukaisia haitallisia vieraslajeja, kuten lupiinia, jättipalsamia tai jättiputkea. Alueelle ei saa muodostua luvatonta maankaatopaikkaa.
31. Yksityiskohtainen maisemointisuunnitelma tulee toimittaa lupaviranomaiselle hyväksyttäväksi viimeistään kaksi vuotta ennen toiminnan lopettamista. Suunnitelman tulee kattaa alueen siistimis- ja muotoilutoimet, sivukivikasojen hallinnan, pintamateriaalin levityksen ja kasvillisuuden palauttamisen sekä alueen asiattoman käytön ehkäisemisen. Lupaviranomainen voi antaa suunnitelman johdosta tarkentavia määräyksiä. Maisemointi on saatettava loppuun luvan voimassaoloaikana.
32. Kalliokiven ottamisen loputtua kaikki alueella tai sen välittömässä läheisyydessä olevat koneet, laitteet ja muut materiaalit sekä pystytetyt rakennelmat on purettava ja kuljetettava pois. Alue on siistittävä ja mahdolliset jätteet toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn. Ottamisalueen ja tukitoiminta-alueen maaperän puhtaus on tarkastettava silmämääräisesti ja tarvittaessa varmistettava tutkimuksin. Sivukivikasoja ei saa jättää muun toiminnan loppuessa kiinteistölle, ellei sivukiven varastoinnille tai pysyvälle sijoitukselle ole haettu asiaankuuluvia lupia.
33. Mikäli alueita jätetään täyttymään vedellä, on maisemointisuunnitelmassa esitettävä turvallisuus- ja maisemanäkökohdat huomioon ottaen riittävästi eri puolilla louhimoa sijaitsevia, kaltevuudeltaan 1:3 tai loivempia alueita tai luiskia, jotka mahdollistavat onnettomuustilanteessa vedestä nousun, ja joissa lopullisen vedenpinnantason alapuolelle jäävät luiskat muotoillaan kaltevuuteen 1:3 vähintään 3 metrin vesisyvyyteen saakka. Alueelle voidaan jättää turvallisuus- ja maisemanäkökohdat huomioon ottaen myös jyrkkiä rintauksia, mutta kaikki loiventamattomat kallio- ja maaleikkaukset on suojattava riittävän korkein kivivalleihin tai vastaavalla luotettavalla ja pysyvällä rakenteella siten, että tahaton pääsy jyrkänteille estyy.

Ottamisilmoituksen ja vuosiraportin tekemistä koskevat määräykset

34. Luvanhaltijan tulee vuosittain tammikuun 31. päivään mennessä ilmoittaa valtakunnalliseen maa-ainestenoton tietojärjestelmään (ns. Notto-järjestelmä) tai

valvontaviranomaiselle (ymparistonsuojelutampere@tampere.fi) otetun aineksen määrä ja laatu. Ottamisilmoitus tehdään myös silloin, kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai keskeytynyt.

Toiminnan muuttamisesta ja lopettamisesta tehtävää ilmoitusta koskevat määräykset

35. Luvanhaltijan on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle toiminnan merkittävistä muutoksista tai toiminnan keskeyttämisestä. Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on haettava lupa.
36. Luvanhaltijan tulee ilmoittaa toiminnan lopettamisesta valvontaviranomaiselle. Luvanhaltijan tulee pyytää luvan voimassaoloaikana valvontaviranomaisen lopputarkastus, kun toiminta on päättynyt ja alue on maisemoitu näiden lupamääräysten mukaisesti.

Luvan siirtämistä koskeva määräys

37. Jos lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen. Lupaviranomainen voi määrätä, että luvan uuden haltijan on asetettava ennen aineiden ottamista maa-aineslain 12 §:ssä tarkoitettu vakuus lupaehtojen noudattamisesta.

Vakuuden asettamista koskeva määräys

38. Luvanhaltijan on asetettava Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen tämän luvan mukaisen ottamisen aloittamista kokonaisarvoltaan vähintään 11 220 euron suuruinen vakuus luvassa määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta. Vakuudeksi hyväksytään takaus, vakuutus tai pantattu talletus. Vakuuden suuruus perustuu ilmoitetun louhinta-alueen pinta-alaan ja maisemointikohteen vaativuustasoon (louhinta-alue 1,7 ha ja kustannus 6600 €/ha).

Luvan noudattamisvakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty, kuitenkin vähintään 24 kuukautta ottamisluvan päättymisen jälkeen.

Luvanhaltijalla on oikeus saada vakuussummaa alennetuksi hyväksytysti suoritettuja jälkihoitotoimenpiteitä vastaavalla määrällä, jolloin lupaviranomainen voi luvan haltijan hakemuksesta hyväksyä muutoksen annettuun vakuuteen. Lu-

paviranomainen voi myös erityisestä syystä määrätä lisävakuuden asettamisesta, mikäli vakuuden ei voida katsoa olevan riittävä lupamääräyksissä edellytettyjen toimenpiteiden suorittamiseksi.

Vakuus palautetaan, kun ottamisalue on maisemoitu ja jälkihoidettu näiden lupamääräysten mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että takausten vanheneminen katkaistaan ennen takauspäätöksissä mainittuja määräaikoja.

RATKAISUN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Maa-aineslaki

Maa-aineslain 3 §:n mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen. Alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on lisäksi katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa. Ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Ottamisalue on jo avattua louhosaluetta, eikä se sijaitse pohjavesialueella eikä muodosta pysyvää estettä kaavan mukaiselle käytölle. Hakija on esittänyt asianmukaisen ottamissuunnitelman. Lupa ainesten ottamiseen on maa-aineslain 6 §:n 1 momentin mukaan myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty, eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että toiminnanharjoittajan esittämän hakemuksen ja ottamissuunnitelman sekä edellä esitettyjen lupamääräysten mukaisesti toteutettuna ottaminen tai sen järjestelyt eivät ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa ja toiminta täyttää maa-aineslain 6 §:ssä esitetyt edellytykset, joilla lupa on myönnettävä. Lupaviranomaisen näkemyksen mukaan luvanmukaisesta toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu kohtuutonta haittaa asutukselle tai vaaraa ympäristölle, kun toiminnassa

noudatetaan annettuja lupamääräyksiä. Lupamääräykset eivät ole luvansaajalle kohtuuttomia hankkeen laajuus, riskitaso ja hankkeesta saatava hyöty huomioon otettuna.

Lausuntojen huomioon ottaminen

Tampereen kaupungin yleiskaavoituksella ei ollut huomautettavaa hakemuksesta.

Tampereen kaupungin terveydensuojeluviranomaisen lausunto on huomioitu määräyksissä 9 (melumittaus), 10 ja 11 (pölyntorjunta).

Pirkanmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen lausunto on huomioitu määräyksissä 12 (valohaitta) ja 22 (hulevesien johtaminen).

Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat vastuualueen ympäristön-suojelu sekä yhdyskunnat ja luonto -yksikön lausunto on huomioitu määräyksissä 22 (hulevesien johtaminen), 17 (pohjaveden suojelu), 27 (pohjaveden tarkkailu), 26 (pintaveden tarkkailu), 5–7 (turvallisuusnäkökohdat), 18–21 (kemikaalien varastointi ja tukitoiminta-alue), 23 (ilmoitus öljyvahingosta) sekä 29–33 (jälkihoito ja maisemointi).

Lupamääräysten yksilöidyt perustelut

Maa-ainesten ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jos nämä seikat eivät käy ilmi ottamissuunnitelmasta (MAL 11 §). Toimintaa koskee myös ympäristölupa (dnro TRE:9343/11.01.00/2010), jonka määräyksiä on noudatettava.

Lupamääräys 1. Maa-ainestilupa on myönnetty lupahakemuksen mukaiselle alueelle ja ottomäärälle. Määräyksessä on syvin mahdollinen ottotaso. Lupa maa-ainesten ottamiseen myönnetään määräajaksi hakemuksen ja MAL 10.1 §:n mukaisesti. (MAL 3, 10 ja 11 §:t, MAA 6§)

Lupamääräys 2. Toiminnalla on ympäristöluvan mukaiset toiminta-ajat, jotka on annettu sen varmistamiseksi, ettei lähistön asutukselle aiheudu kohtuutonta haittaa toiminnasta. Toiminta-ajat ovat yhdenmukaiset lähialueella toimivien muiden loushimojen kanssa. (MAL 3 ja 11 §:t)

Lupamääräys 3. Määräys on annettu hankkeesta aiheutuvien ympäristöhaittojen rajoittamiseksi. (MAL 11 §)

Lupamääräykset 4–7. Tarvekiviottamalla syntyy monesti jyrkkiä rintauksia keskelle ottoaluetta. Rintauksen edetessä voi yksittäisen jyrkänteen suojaustarve olla lyhytkestoinen ja vaikeasti toteutettavissa. Tältä osin suojauksesta voidaan huolehtia myös aitaamalla koko ottoalue riittävä korkealla ja tukevalla aidalla tai tiiviillä sivukivivallilla. Putoamisvaaran poistaminen jyrkänneiden kohdalla edellyttää tukevaa

ja riittävän korkeaa aita- tai vallirakennetta, jonka tulee estää tahaton pääsy vaarallisille alueille. Lippusiimaa, pintamaakasaa tai vastaavaa rakennetta ei katsota riittäväksi esteeksi vaarallisten jyrkänteiden suojaamisen osalta. Louhinta-alueen merkinnöistä, suojaamisesta ja varoitustoimista sekä rakenteiden kunnossapidosta on määrätty turvallisuusyistä sekä valvonnan mahdollistamiseksi. (MAL 11 §, MAA 7 §)

Lupamääräykset 8–12. Louhimotoiminnasta ja kuljetuksista aiheutuvien melu- ja pölyhaittojen tehokas ehkäisy on välttämätöntä ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Määräys melutasosta on yhteneväinen ympäristöluvan vastaavan määräyksen kanssa. Varastokasojen ja koneiden sijoittamisella voidaan ehkäistä tehokkaasti melun ja pölyn leviämistä. Myös työmenetelmät ja laitteiden ominaisuudet vaikuttavat merkittävästi päästöjen ja siten myös ympäristöhaittojen määrään. Pölyntorjuntakemikaalien käytöstä on määrätty pohjaveden suojelemiseksi. Pöly-, valo- ja pohjavesihaittojen ehkäisystä on määrätty Pirkanmaan ELY-keskuksen sekä terveydensuojeluviranomaisen lausuntojen mukaisesti. (MAL 11 §).

Lupamääräykset 13–16. Määräysten tarkoituksena on ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa haittaa terveydelle ja ympäristölle sekä hankkeesta aiheutuvien ympäristöhaittojen rajoittamiseksi. Jätteiden lajittelusta ja varastoinnista sekä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta on määrätty ympäristöluvassa. Määräyksillä on täydennetty ympäristöluvassa annettuja määräyksiä toiminnasta aiheutuvien ympäristöriskien vähentämiseksi. (MAL 5a ja 11 §:t)

Lupamääräykset 17–22. Määräykset on annettu louhintatoiminnasta aiheutuvien, haitallisten pohja- ja pintavesivaikutusten ehkäisemiseksi sekä kemikaalien ja vaarallisten jätteiden käsittelystä aiheutuvien maaperän ja pohjaveden pilaantumisen riskien ehkäisemiseksi. Hule- ja kuivatusvesistä voi seurata mm. maaston vettymistä, uomien liettymistä ja veden samentumista sekä haitta-ainepitoisuuksien nousua pinta- ja pohjavesissä. Hulevesien johtamisesta ja esikäsittelystä on määrätty haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseksi ja Pirkanmaan ELY-keskuksen lausuntojen mukaisesti. Määräyksillä on täydennetty ympäristöluvassa annettuja määräyksiä toiminnasta aiheutuvien ympäristöriskien vähentämiseksi. (MAL 11 §)

Lupamääräys 23. Toimista onnettomuustilanteessa on määrätty vahinkojen ehkäisemiseksi, haittojen rajoittamiseksi sekä jatkotoimien varmistamiseksi. Määräyksellä varmistetaan tiedonkulku viranomaiselle. Pirkanmaan ELY-keskus on toimivaltainen viranomaisen pilaantuneen maaperän puhdistuksen osalta. (MAL 11 §)

Lupamääräys 24. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava maa-ainesten oton tilanteen tietojen kirjaamisesta sekä maaperään ja pohjaveteen kohdistuvien päästöjen ehkäisemiseksi toteutettujen toimien, kuten rakenteiden säännöllisestä ylläpidosta, huollosta ja tarkastuksista. Jatkuvalle seurannalle varmistetaan lupaehtojen noudattaminen ja ehkäistään toimintaan liittyviä riskejä. Käyttö- / työmaapäiväkirjaa edellytetään pidettäväksi, jotta valvontaviranomainen voi tarvittaessa saada

ajantasaista tietoa laitoksen toiminnasta ja mahdollisista poikkeustilanteista. (MAL 11 § ja MAA 6 §).

Lupamääräys 25. Toiminnanharjoittajalla on oltava vastuuhenkilö, jonka on tunnettava toiminta ja sitä koskevat säännökset ja määräykset. Vastuuhenkilön nimeäminen on välttämätöntä myös muiden luvassa määrättyjen toimien toteuttamisen varmistamiseksi sekä tiedonvälityksen varmistamiseksi luvanhaltijan, mahdollisten urakoitsijoiden ja viranomaisen välillä. (MAL 11 §)

Lupamääräykset 26–28. Ottotoiminta voi vaikuttaa kallion rakoiluun ja sitä kautta - samoin kuin kuivatusvesien johtamisen kautta - lähialueiden pohjaveden tilaan. Louhostoiminnan seurauksena pinta- ja pohjavesiin voi päätyä mm. sameutta aiheuttavaa kiintoainesta, räjähdysaineista peräisin olevaa tyypeä ja pintamaiden läjitysalueiden ravinteita. Myös likaantumisriski kasvaa ottotoiminnan seurauksena. Määräyksissä edellytetyllä tarkkailulla saadaan tietoa normaalin ottotoiminnan ja mahdollisten vuoto- ja vahinkotilanteiden pinta- ja pohjavesivaikutuksista sekä vesienkäsittelyn tehokkuudesta ja varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu haittoja. Vaikutusalueen pinta- ja pohjaveden tilaa tulee seurata luotettavasti. Mikäli pohjavesinäytteiden luotettavuutta ei muuten pystytä varmistamaan, on uuden pohjavesiputken asennus välttämätöntä. Vesinäytetulokset tulee toimittaa valvontaviranomaiselle valvonnallisista syistä. (MAL 11 §, MAA 6 §)

Lupamääräykset 29–33. Luvassa on annettu tarvittavat määräykset maisemointisuunnitelman toimittamisesta ja alueen maisemoinnin toteuttamisesta toiminnan aikana ja sen päättyessä. Louhinnat eivät välttämättä etene lupa-aikana lopulliseen laajuuteensa tai ottoalueeseen voidaan hakea muutosta ennen luvan raukeamista. Tästä johtuen on katsottu, että lopullinen maisemointisuunnitelma voidaan toimittaa, kun lopettamisen aikainen tilanne on varmasti tiedossa.

Huomata tulee, että lopullisessa maisemoinnissa kaikkien suojarakenteiden tulee olla pysyviä, eikä esimerkiksi kunnossapitoa vaativia aitaratkaisuja tai mahdollisesti ajan myötä tasaantuvia maakasoja lähtökohtaisesti hyväksytä jyrkänteiden suojausratkaisuiksi. Metsittämisestä on määrätty, jotta alueet saadaan toiminnan loppuessa takaisin metsätaloukseen. Sivukivet ovat jätettä, joten kivien pitkäaikaiselle varastoinnille tai pysyväille sijoittamiselle alueelle on haettava ympäristölupa. Lopullinen maisemointisuunnitelma on edellytetty toimitettavaksi kaksi vuotta ennen toiminnan lopettamista. Maisemointisuunnitelma tulee toimittaa hyvissä ajoin, jotta myös sivukivien osalta tilanne saadaan ratkaistua ennen maa-ainesluvan raukeamista. Suunnitelmassa tulee esittää riittävät toimet pohjaveden suojelun, turvallisuusnäkökohtien ja alueen jatkokäytön kannalta. Maisemointisuunnitelman pohjalta voidaan tarvittaessa antaa tarkentavia määräyksiä. (MAL 1, 3 ja 11 §:t, vieraslajilaki 1709/2015 3–5 ja 11 §:t)

Lupamääräys 34. Ilmoitus otetun maa-aineksen määrästä ja laadusta on tehtävä vuosittain. (MAL 23a §)

Lupamääräykset 35–36. Tiedot laitoksen toiminnassa tapahtuvista muutoksista ovat tarpeen valvonnan kannalta sekä sen määrittämiseksi, vaatiiko muuttunut toiminta lupapäätöksen muuttamista. Toiminnan lopettamisesta tehtävästä ilmoituksesta ja lopetustarkastuksista on määrätty valvonnallisista syistä, jotta voidaan varmistaa kaikki luvan mukaiset toimet toteutetuiksi. (MAL 11 ja 14 §:t, MAA 6–8 §:t)

Lupamääräys 37. Tieto toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on tarpeen valvonnan kannalta. Maa-ainesten otto-oikeuden siirron yhteydessä on välttämätöntä varmistaa lupavelvoitteiden noudattaminen ja riittävän vakuuden voimassaolo. (MAL 11, 12 ja 13a §)

Lupamääräys 38. Toiminnanharjoittajalta edellytetään vakuutta luvassa määrättyjen toimenpiteiden suorittamiseksi. Lupamääräysten noudattamisvakuuden määrän arvioinnissa otetaan huomioon louhinta-alueen pinta-ala ja maisemoinnin vaatimustaso. Vakuutta voidaan tarvittaessa muuttaa luvan voimassaolon aikana. (MAL 12 §, MAA 6 ja 8 §:t)

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Kurun Kivi Oy on hakenut maa-aineslain 21 §:n mukaista lupaa aloittaa toiminta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Perusteluiksi hakija esittää, että alueella on ollut tarvekiven ottotoimintaa jo vuosia, eikä jatkohakemus olennaisesti muuta tilannetta.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että toiminta voidaan aloittaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, koska toiminnalla on voimassa oleva ympäristölupa ja kyseessä on olemassa oleva ottoalue, jonka ottamisalue ei ole merkittävästi laajenemassa. Luvanhaltijan on asetettava Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista kokonaisarvoltaan vähintään 3000 euron suuruinen, kaupungin hyväksymä vakuus niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. (MAL 21 §)

Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (MAL 555/1981) 1, 1a, 3, 4, 4a, 6, 7, 10–12, 13a, 14, 20, 23 ja 23a §:t
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (VNA 926/2005) 6–9 §:t
Vieraslajilaki (1709/2015) 3–5 ja 11 §:t

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa ~~3.1.2031~~ **25.11.2031** ⁽¹⁾ saakka. Kaikki luvassa määrätyt toimenpiteet tulee suorittaa loppuun luvan voimassaoloaikana.

Toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa (YSL 29 §, MAL 4 §).

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain, maa-aineslain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava (YSL 70 §).

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Maa-aineslupahakemuksen käsittelystä peritään ympäristö- ja rakennusjaoston 19.2.2019 hyväksymän ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukainen maksu. Taksan maksutaulukon ”Maa-aineslain (MAL) mukaisten asioiden käsittely” -kohdan mukaan maa-aineslupahakemuksen käsittelyn ja ottamissuunnitelman tarkastamisen perusmaksu on 950 € sekä lisäksi otettavaksi sallitun maa-aineksen kokonaismäärän mukaan 0,03 €/m³). Hakemuksen käsittelymaksu on siten 2450 €. (950 € + 0,03 €/m³ x 50 000 m³)

Lisäksi peritään lehti-ilmoituskulut Teisko-Aitolahti-lehdessä hakemuksen vireilletulosta (206,58 €) sekä päätöksestä ilmoittamisesta, josta aiheutuvat kulut ovat tiedossa laskutettaessa.

Taksan 9 §:n 2. momentin mukaan maa-aineslain 21 §:n mukaisen aloittamisoikeuden myöntämisestä osana lupapäätöstä peritään lisäksi 160 €. Lasku lähetetään erikseen.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja käsittelymaksuun saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 3.1.2022 mennessä. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija

Jäljennös päätöksestä

Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue sekä liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue
Tampereen kaupungin terveydensuojeluviranomainen
Tampereen kaupungin yleiskaavoitus

Päätöksestä ilmoittaminen

Päätös julkaistaan Tampereen kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksestä ilmoitetaan asianosaisille, joille on erikseen annettu tieto lupahakemuksesta. Tieto päätöksestä julkaistaan myös Teisko-Aitolahti –lehdessä.

Lisätiedot päätöksestä

Lisätietoja päätöksestä antaa asian valmistelija ympäristötarkastaja Tiina Nieminen, puh. 0400 800 7352, etunimi.LH.sukunimi@tampere.fi

LIITE Karttaliite

KORJAUSMERKINNÄT

Korjattu hallintolain (434/2003) 51 §:n ja 52 §:n nojalla.

1) 13.12.2021